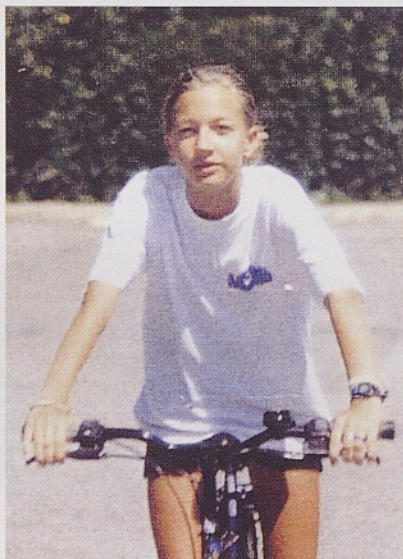

uvodnik

O butcih globalne vasi

Razdalje se krčijo, ljudje se pogovarjajo - in si pri tem gledajo v oči - tudi, če jih ločuje razdalja tisočih kilometrov, sveže novice dosežejo tudi najbolj oddaljeno točko sveta. Beseda globalizacija je vedno bolj v rabi; po televiziji nas kar naprej svarijo, da če nismo priključeni na internet in ne govorimo angleščine, smo "butci globalne vasi" - in pri tem vidimo živinorejca, ki hoče z računalniško miško obriti ovco, nato pa izvemo, da v resnici preko interneta uspešno prodaja svoj sir - "pecorino cheese" - celo v Kanado. Do pred kratkim sem bila sama prepričana, da je brez interneta povsem mogoče "normalno" živeti, da lahko vzdržiš stike z drugimi, tudi če nimaš modema. Nasprotovala sem tem zvezam, ki te "priklenejo" na ekran in od katerih postaneš počasi odvisen - saj je poleg mene še mnogo ljudi, sem si predstavljala, ki tako misli. To sem trdila še do letošnjega poletja, ko sem se na jezikovnem tečaju na Dunaju srečala z mladimi s celega sveta. Ko me je Madžarka vprašala, kaj najraje počnem v prostem času, in sem ji odgovorila, da rada zahajam v kavarno in se ob kavi družim s prijatelji, me je debelo pogledala in vprašala, kako to, da ne hodim raje v Internet Café. V strašni (neopravičeni) zadregi sem odgovorila, da v Gorici pač ne poznam nobene take kavarne, kjer lahko ob kavi klepetam s prijatelji, ki so kilometre oddaljeni od tebe

Katja Vončina.

in jih nisi nikoli videl. Madžarka je skomignila z rameni, češ, na Zemlji obstajajo tudi taki nazadnjaški kraji... Spet sem se počutila v zadregi, ko so mi drugi prijatelji dajali svoje e-mail naslove in mi toplo priporočali, naj jim čimprej pišem. Seveda, čimprej! Niti vprašali me niso, če slučajno nisem priključena na tisto vražje omrežje!

Vedno pogosteje slišimo izraze, kot so web, chat, e-mail; niso več le v slangu mladih, postale so namreč sestavni del medijskega jezika. V revijah ne najdemo več le recenzij knjig ali glasbenih plošč, temveč tudi oznake najlepših spletnih strani web-a.

Seveda je omrežje internet zelo koristno, saj ponuja izredno veliko količino podatkov s celega sveta, ki so - v glavnem brezplačno, če izvajamo ceno telefona - dostopni vsem. Mnogim ljudem je bilo življenje rešeno ravno po zaslugi interneta, saj so po njem zdravniki našli organ za presaditev - pogosto na drugem koncu zemeljske oble. Splet je najpogostejše tudi edina možnost stika bolnikov ali ljudi, ki živijo v osamljenih krajih, z zunanjim svetom; zbližuje ljudi in ustvarja nova prijateljstva; nekatere spletne strani nudijo izredno zanimive informacije, žal pa obstajajo tudi druge z neprimernimi vsebinami ali podlimi nameni. Najhuje pa je, da je dostop do njih zelo enostaven, to pomeni, da so take strani na razpolago vsem, tudi takim, ki nimajo še potrebne zrelosti ali moralnih načel, da bi zrelo presojali njihovo sporočilo.

Kaj je v resnici Internet? Je samo minljiva moda, ali je res poglavito komunikacijsko sredstvo prihodnosti? Se bomo prej ali slej naveličali surfanja (ali deskanja) po spletu in se ponovno vrnili k starim navadam, enostavnemu pogovoru po telefonu, dopisovanju s persom in papirjem, sobotnemu nakupovanju po trgovinah (shopping je namreč mogoče opraviti kar pri domači pisalni mizi, brez vrst in čakanja pri blagajni!), ali pa je pot, po kateri smo ljudje tako masovno krenili, res brez povratka?

Katja Vončina

Uspeh slovenskega nogometa odkril narodni ponos

Selektor slovenske državne nogometne reprezentance gost Slovenije partyja

Srečko Katanec je prav gotovo eden od najvidnejših Slovencev leta 1999, saj je slovensko nogometno reprezentanco popeljal do evropskega prvenstva, ki bo junija letos na Nizozemskem in v Belgiji. Januarja je z veseljem sprejel povabilo na Slovenija party in tam s svojo spontanostjo in duhovitostjo navdušil prisotne. Ker je prispel v hotel Excelsior nekaj časa pred začetkom prireditve, smo zgrabili priložnost in mu postavili nekaj vprašanj. Na začetku smo bili nekoliko zmedeni in prvo vprašanje je bilo skoraj banalno, vendar je Katanec vseeno vljudno odgovoril na tisočkrat postavljeno vprašanje, če si je tak uspeh reprezentance pričakoval, kako je do tega sploh prišlo in kaj pričakuje na evropskem prvenstvu.

Gotovo je to fenomenalen rezultat in nihče si tega na začetku ni pričakoval. Toda potem, ko so si tekme sledile, smo vedno bolj videli, da dejansko imamo neko kvaliteto, tako da bi se dalo kaj narediti. Vendar ko gledamo danes nazaj, je res neverjetno, da nam je to uspelo.

Dejansko je to obveza za vse nas, da se na EP prikažemo v najboljši luči. Mi, ki smo znotraj nogometa, vemo, kako težko je to, kar smo naredili. Ostali smo tudi realisti in upamo, da bodo tudi ljudje, ki nam sledijo, ostali na realnih tleh. Kajti če se dvignemo nekam gor, lahko doživimo tudi huda razočaranja. Kaj lahko realno dosežemo? Gledano z vidika rezultatov, je o tem zelo težko govoriti. Moja želja je samo ta, da odigramo na takšen način, kot smo odigrali kvalifikacije in dejansko smo odigrali kvalitetno. Če pa potem zmagaš ali zgubiš, je odvisno od mnogih faktorjev. Za tako reprezentanco, kot je naša, moraš upoštevati tudi faktor sodnika; veš, da nisi interesanten. Najvažnejše je to, da fantje igrajo, kot znajo, pa če pride rezultat, pride, če ne pa ne... Imamo pa tudi kvaliteto, tako da nas nihče ne more jemati z levo nogo, ker se mu bo v tem primeru lahko hudičevo maščevalo.

V zadnjem letu je slovenski nogomet dosegel izredne rezultate. Je to njegov vrhunec? Se lahko še razvije?

To je težko reči, vendar vrhunec to absolutno je. V nogometni igri sta svetovno in evropsko prvenstvo maksimum, kar se ti lahko zgodi. Eden od

Srečko Katanec, častni gost na IX. Slovenija partyju.

vrhunec je. Jaz bi želel, da bi se ponovil, ampak ne smemo pozabiti, da so fantje, ki zdaj igrajo, produkt dolgoletnega dela in razvoja. Zahovič ni produkt tega leta. Zahovič je produkt bivšega Partizana, v Portu je bil dolga leta, zdaj pa je to, kar je. Zelo težko je priti do takega igralca in do drugih solidnih. Mislim namreč, da imamo enega ali dva krasna igralca, druge pa imamo na zelo visokem nivoju, tako da imamo skupino 14/15 zmožnih igralcev in to je naša baza, ki lahko igra v tem trenutku na tem nivoju. Vsi pa so produkt večletnega dela. Če gledamo na primer Milaniča, Džonija Novaka, Zahoviča in druge, vsi ti fantje, ki so vodilni v reprezentanci, so dolga leta igrali. Saj bodo še drugi prišli zraven, ampak, da boš naredil

igralca takega kova, bo spet moralo po mojem preteči dosti let. To pa spet ni povezano z rezultatom. Si videl, kaj se je zgodilo. Žogo udariš gor dol... Zelo težko je reči, če se bo dalo to ponoviti, ampak realno gledano bo zelo težko. Nogomet je gotovo najbolj nepredvidljiva igra. Zato pa lahko tudi ena Slovenija gre na evropsko prvenstvo...

Vi ste tu v Italiji znani predvsem po svojih nastopih za Sampdoria, za jugoslovansko in potem slovensko reprezentanco. Kateri so vaši najlepši spomini na vašo igralsko kariero?

Spominov je seveda ogromno. Jaz, ki sem tukaj živel, vem, da je osvojiti italijansko prvenstvo maksimum, kar se lahko zgodi nogometa-

šu. Tudi evropski pokali ti ne odtehtajo tega, kar pomeni biti italijanski prvak. V tistem letu sem odigral 26 ali 27 tekem, tako da polno čutim, da je ta uspeh tudi moj. S Sampdoria smo potem zmagali še veliko, pa tudi z bivšo reprezentanco Jugoslavije smo osvojili bronasto kolajno na olimpijskih igrah v Los Angelesu leta 1984. Tudi to je tak velik uspeh, ki se ga jaz zelo rad spomnim. Zdaj pa še ta zadnji uspeh s slovensko reprezentanco. Jaz sem že toliko let noter in vem, kako je bilo težko že v bivši državi priti z nogometom na evropsko ali svetovno prvenstvo. Nismo bili stalni udeleženci svetovnih prvenstev, tako da realno gledano, če nam bo vsakih osem let uspelo se udeležiti takih velikih tekmovalj, bo to zelo velik uspeh za slovenski nogomet.

Ali morda kaj poznate in spremljate naš zamejski šport?

Moram reči, da ne spremljam toliko športa. Mi športni ljudje nismo dosti politični. Jaz včasih niti v dnevnik nisem pogledal. Zdaj pa, ko imam nekaj več časa, redno pogledam dnevnik in tudi po televiziji vidim problematike zamejcev v državi, v kateri ste. Po pravici povedano torej, bolj spremljam to kot pa sam šport. Vem pa, da je težko zamejskim športnim društvom, da se prebijajo v državah, kjer živijo, se pravi v Italiji ali v Avstriji. Tako da tudi priti tu do kakih odmevnih rezultatov in s tako majhno bazo je seveda izredno težko. Lahko pri-

Srečko Katanec z avtorjem intervjuja Andrejem Maverjem.

merjamo slovensko manjšino v Italiji ali Avstriji s slovensko reprezentanco v evropskem ali svetovnem merilu. Baza je majhna in doseči vrhunske rezultate je enako težko. Ampak mislim, da to sploh ni bistvo športa. Mislim, da bistvo ni toliko v vrhunskih dosežkih, ampak v tem, da se družiš, da se srečaš, da tekmuješ. Posebno tu pri vas mislim, da ni bistvo vrhunski rezultat. Seveda pa tudi rezultat pomaga, saj je tudi življenje tako, da moraš motive vedno imeti.

Vabilo na Slovenija party ste takoj sprejeli. Ste morda to naredili tudi zato, ker je bil lani častni gost Leon Štukelj, ki je tudi dal prazniku poseben pečat?

Sploh ne. Vem, kaj ljudem to pomeni, vem, kaj je tudi meni pomenilo, ko sem bil deček. Po tem uspehu sem jaz obiskal ogromno šol, tudi take, ki imajo tri prve razrede, 60 fantkov. Pa sem šel, ker vem, kaj to pomeni za same ljudi. Jaz rad sprejemam vabila, če imam le čas. Moram pa reči, da nisem medijski tip. Že kot igralec nisem hotel dosti pozornosti od medijev, tako da sem se držal kar bolj ob strani, ker mislim, da so druge stvari bolj pomembne. In zaradi teh drugih stvari sem tudi danes tukaj.

Mislite, da so Slovenci bolj povezani tudi zaradi vaših uspehov?

Moram reči, da smo bili presenečeni nad reakcijo javnosti. Slovenija je sploh nekoliko posebna država.

Vemo, kakšen status je pripadal nogometu, in mogoče se bomo morali še boriti, da bo nogomet dobil takšen status, kot ga ima po drugih evropskih državah. Doseči neke odmevne rezultate v nogometu je pač veliko težje kot v kakšni drugi športni disciplini. Moram pa reči, da si nisem pričakoval, da bomo premaknili tako široko maso ljudi, kakor smo jo dejansko. Tukaj mislim, da se je narodna pripadnost pokazala, ne pa povečala, ker mislim, da smo Slovenci dovolj povezani med sabo in da ne rabimo ne vem kakšnih dosežkov, da se še bolj povežemo.

Kakšen nasvet ali priporočilo bi dali mladim bralcem, ki se začenejo ukvarjati z nogometom ali z drugo športno panogo?

Mislim, da za vsakega, ki se ukvarja z neko športno panogo ni bistvo v tem, da gleda le vrhunske igralce in atlete in se zaradi tega udelestvuje v športu. Bistvo športa je v druženju z vrstniki, v tem, da se boriš, da si pridobiš nek status v skupini. Mislim, da se preko nogometa ali športa nasploh veliko lažje naučiš nekih življenjskih vrlin. Tudi če potem ne uspeš na vrhunskem nivoju, ti v kasnejšem življenju veliko pomaga. Takrat namreč ne veš, če boš kasneje uspel ali ne, mislim pa, da se v taki skupini tja do dvajsetega leta naučiš nekih življenjskih vrednostnih kriterijev, kar pa je najvažnejše.

Andrej Maver

RAST, mladinska priloga Mladike,
34133 Trst, ulica Donizetti 3
Pripravlja uredniški odbor
mladih.

Pri tej številki so sodelovali:
Katja Vončina, Andrej Maver,
Matjaž Rustja, Breda Susič,
Peter Jevnikar, Matej Susič,
Ivo Lachi, David Bandelli
in Ambrož Peterlin.

Številko je uredila: Breda Susič

Trst, marec 2000

Tisk graphart snc - Obrtna cona
Dolina 507/10 - Trst
Tel. 040/8325009

Sredi sezone

Po naporu in zadoščenju ob letošnjem Slovenija partyju so mladi iz Slovenskega kulturnega kluba ponovno zaorali v ledino vsakotedenskih srečanj, ki si včasih nadenejo razposajeno vzdušje, včasih pa resnejše poglobljanje izbranih tem. Tak je pač skupni imenovalac vseh mladih, torej tudi višješolcev, ki obiskujejo prostore na ulici Donizetti.

Sobota, 5. februarja, je bila namenjena družabnosti, saj so se mladi prvič srečali po Slovenija partyju, da bi potegnili črto pod odmevno pobudo. Nasveti ali izboljšave že tradicionalnega januarskega srečanja pa bodo na voljo vsem radovednejšem s partyjem 2001. Vsakoletni fotografski, likovni in literarni natečaj ob Dnevu slovenske kulture je spremljal klubovsko srečanje 12. februarja. Teden dni kasneje pa sta bila gosta zanimivega večera zgodovinar Aleš Breclj in publicist Peter Rustja. Na valu zaskrbljenosti ob vstopu avstrijskih svobodnjakov v novo vlado, so se klubovci odločili, da posvetijo srečanje zgodovinskemu, političnemu in družbenemu orisu Avstrije. Izbira gostov je zadela v črno: zgodovinar Breclj je segel že v 19. stoletje in nazorno opisal dogodke, ki so pripeljali do avstrijske države, do njenega nacističnega obdobja in povojnih let, vse do današnjih dni, ko se v bistvu še ni povsem obraču-

nalo in pometlo z desničarsko ideologijo. Poseg zgodovinarja je nato dopolnil s sedanjo družbeno analizo Peter Rustja, tržaški Slovenec, ki se giblje med Trstom in Celovcem. Poudaril je nepredvidljive in mnogotere Haiderjeve obraze, ki se v populizmu klanjajo ekstremizmu in nam iz dneva v dan razkrivajo novosti. Vsaj tokrat pa nas spodbujajo k zaupljivejši misli jasna stališča Evropske skupnosti.

Zadnjo soboto februarja so si klubovci privoščili filmski oddih s romantičnim Notting Hillom. Po pustni soboti (takrat je srečanje odpadlo) so v Peterlinovi dvorani spet ugasnile luči, ko je bilo vse nared za predvajanje filma "Terapia e pallottole", originalne komedije razprte med svetom mafije in psihologije (igrata Robert De Niro in Billy Cristal).

DELOVANJE PO KROŽKIH

V dnevih, ko so bile pustne norčije na višku, so člani Slovenskega kulturnega kluba in MOSPa imeli svojo redno dejavnost, ki pa se je v glavnem odvijala po krožkih. Kot vsak teden so imeli člani **gledališkega krožka** vaje za novo gledališko igro, Genije v kratkih hlačah.

Običajnega sobotnega večera ni bilo, saj so se predstavniki MOSPa v petek in v soboto 3. in 4. marca udeležili **"Zimskih študijskih dnevov"**

v kraju Sv. Duh pri Škofji Loki. Šlo je za nekakšno zimsko enačico Drage mladih, ki se vsako leto ob koncu poletja odvija na Opčinah in ki jo organizirajo MOSP in druge mladinske organizacije iz Slovenije. Več kot trideset mladih - v glavnem so bili to predstavniki raznih mladinskih in študentskih organizacij - iz cele Slovenije se je tako zbralo na dvodnevem srečanju, ki ga je priredilo društvo SKAM iz Ljubljane. Tema dveh predavanj je bila "Vloga krščanstva pri oblikovanju slovenske kulture, naroda in države". O tem sta spregovorila pisatelj Zorko Simčič in akademik, profesor na Ljubljanski univerzi, dr. Janko Kos. Mladi so priložnost izkoristili tudi za družabno srečanje, pogovore, spoznavanje in načrtovanje skupnih projektov. Eden izmed teh je prav Draga mladih, ki bo letos posvečena temi narodne identitete in ponosa.

Člani **mednarodnega krožka** so na pustni torek popoldne priredili kratko neformalno srečanje ob slovesu od škotske antropologinje Kay Russell, ki je eno leto raziskovala našo manjšino in ki se je vrnila domov. Obenem pa se ze pripravljajo na udeležbo na Easter seminarju organizacije YEN (Youth of European nationalities), ki bo tik pred Veliko nočjo na Južnem Tirolskem. Zbirajo tudi prijave za prvomajske izlete v London, Pariz, Provanso oziroma Azurno obalo in Egipt (priporočamo!!!). Izlete za mlade po zelo ugodnih cenah prirejajo prijateljska mladinska društva iz Slovenije.

Člani **časnikarskega krožka** so imeli svoje srečanje sredi februarja. Temi, ki so se jih lotili je bilo moderiranje okroglih miz in priprava na tiskovno konferenco. S pomočjo gosta, časnikarja Sergija Pahorja, so razčlenili dogodek "Haider", ga osvetlili iz različnih zornih kotov in se tako pripravili na večer, ki ga je SKK organiziral v soboto, 19. februarja. Člani krožka so nato sami pripravili vprašanja, ki so jih postavili sobotnima predavateljema, kakor bi šlo za tiskovno konferenco. Andrej Maver pa si je prevzel nalogo moderiranja sobotnega večera. Na tak način so vsi časnikarski "aspiranti" opravili tudi koristno praktično vajo. Podobna mesečna srečanja s praktičnimi vajami bo časnikarski krožek pripravil vsak mesec.

Matjaž Rustja

Prof. Aleš Breclj, moderator Andrej Maver in Peter Rustja o Haiderju.

Mladi umetniki so se tudi letos vsestransko izkazali

Slovenski kulturni klub je kot vsako leto ob priliki dneva slovenske kulture priredil literarni, fotografski in likovni natečaj, namenjen mladim ustvarjalcem. Nagrajevanje je bilo v soboto, 12. februarja, v Peterlinovi dvorani. Večer je vodila mentorica Lučka Susič.

Prispevkov je bilo skupno 47. V vsaki komisiji, ki je na svojem področju določila zmagovalce, je bil, poleg izkušenih članov, tudi en mlajši umetnik. Za literarni natečaj se je letos prijavilo enajst prispevkov. Komisijo so za ta natečaj sestavljali literarna kritičarka in profesorica Marija Cenda Klinc, prevajalka Diomira Fabjan Bajc in mladi besedni ustvarjalec Tomaž Susič.

Prvo nagrado so prejele pesmi pod šifro Elidad, za katero se je skrival **David Bandelli**. Komisija je svojo izbiro takole utemeljila: "Pesmi se odlikujejo po izvirni metaforiki, miselni globini in ritmični dognanosti.

Svoj vrh dosežejo v ciklu Ples sedmerih tančič, v katerem se pesnikov čustveni zanos stopnjuje do pretresljivega konca v vrtoglavem ritmu, ki ponazarja orientalski ples in nam priključuje v spomin usodno Salomo."

Drugo nagrado je prejel **Luka Pieri**, avtor kratke proze z naslovom Ko se strast zaganja. "Novela najprej prikaže razposajenost in sproščenost skupine sošolcev po opravljeni maturi. Kot že naslov obeta, je zaplet erotične narave. Pripovedovanje je tekoče, dialogi živahni, razmišljanja pa so včasih nekoliko gostobesedna. Prvi del novele je vsekakor bolj dodelan in izpeljan kot končni del."

Komisija je tretjo nagrado dodelila **Maji Zavadlav**: "Balada v prozi je sicer kratka, a jezikovno brezhibna in v svoji zgoščenosti pretresljiva." Pohvalo komisije si je prislužila **Karin Sancin** s prispevkom Mehke stezice, trde stopnice, nagrado publike pa **Luka Pieri**.

Fotografske prispevke, ki jih je bilo deset, sta pregledala predsednik Fotokrožka Trst 80 Duilio Vecchiet in filmski ustvarjalec Marjan Jevnikar. Poznavalca sta ugotovila, da so vsa dela na zadovoljivi ravni, nekatera pa to raven že presegajo in si zato zaslužijo priznanje. Tistim avtorjem, ki priznanja niso dobili, sta svetovala, naj pogumno vztrajajo, da bodo lahko prerasli raven "lepe razglednice". Prvo mesto je slo **Eriku Dolharju**. Komisija pojasnjuje: "Črnobe fotografije, ki spominjajo na 1. svetovno vojno, prikazujejo vojno tragiko s pomočjo izbranih motivov, domiselnih izrezov in spretni uporabi luči."

Drugo mesto je prejela slika **Martina Maverja** Veliki trg v megli, ker: "...avtor je znal ustaviti trenutek - narava mu je seveda dala roko! - in izbrati najboljšo okviritev. Tudi grafična predstavitev slike je na visoki ravni."

Skupen posnetek nagrajenih na natečajih SKK. Z leve: Vanja Glavina, Peter Jevnikar, Marko Vodopivec, Nataša Gombač, Jana Pečar, Luka Pieri, David Bandelli.

Tretje mesto sta ex aequo prejela **Oskar Perosa** s skupino slik z imenom Sekvenca in **Vanja Glavina**. Odločitev sta člana komisije takole razložila: "Sekvenca se odlikuje po originalni zamisli in skrbni sestavi ter uspešno posreduje gledalcu občutek dinamičnosti. Slika Vanje Glavine je zanimiva zaradi prikaza otroka v njegovem ambientu, ki nam je oddaljen in eksotičen, prav tako nam je oddaljeno trdo življenje otroka." Nagrado publike pa je dobil **Peter Jevnikar**.

Likovnih prispevkov je bilo največ: kar šestindvajset. Komisijo so sestavljali likovna pedagoginja in ustvarjalka Jasna Merku, likovna kritičarka Magda Jevnikar in mlad likovni ustvarjalec Štefan Pahor. Prvonagrajenka je bila **Jana Pečar** (ki je bila deležna tudi nagrade publike) s Plesom čarovnic zaradi "dinamične pripovedi, izvirnosti v kombinaciji izraznih tehnik in sugestivne atmosfere barvnih in tonskih prehodov."

Drugo mesto si je priporil **Marko Vodopivec** s slikama Mundi subtiles in Velike in male skrivnosti. Komisija je izbiro utemeljila tako: "Sliki odražata tehnično dovršenost, vsebinsko globino in osebno likovno govorico."

Na tretje mesto se je uvrstila **Nataša Gombač**. Člani komisije razlagajo: "Slika je izvedena s suvereno tehniko in živahnostjo, barve pa kar žarijo." Pozornost komisije so vzbudili tudi **Branka Jovanovič**, **Erik Černigoj** (Strah in groza), **Dajana Kočever** in **Blaž Kemperle** (Akt).

Za nagrade sta poskrbeli **Draguljarna Malalan** z Opčin in založba **Mladika**. Tudi letos so torej natečaji dobro uspeli in prav gotovo so bili ustvarjalcem v spodbudo za nadaljnje ustvarjanje.

Peter Jevnikar

Mednarodni seminar za mladinske liderje na Danskem

Odkar se je MOSP aktivno začel ukvarjati z "mednarodnimi odnosi", to pomeni, da se je (po zaslugi Mladinske sekcije Slovenske skupnosti) vključil v evropsko organizacijo Youth of European Nationalities, odkar vzdržuje stike z mladimi iz cele Evrope, spoznava druge manjšine in odkar je postal član Enotnega mladinskega prostora, to je mreže mladinskih organizacij, ki imajo vseslovensko razsežnost, je gradiva za tole rubriko v Rasti vedno dovolj. Mladi v odkrivanju skupnih poti se namreč udeležujejo mednarodnih in slovenskih seminarjev, hodijo na študijska potovanja, srečanja, izmenjave.

Veliko zasluge za to ima Matej Susič, član MOSP-a, vodja Mospovega mednarodnega krožka, od lani tudi podpredsednik YEN-a. Tokrat objavljamo kratek pogovor z njim, saj se je zaradi svoje funkcije jeseni udeležil mednarodnega seminarja za mladinske liderje na Danskem, pozimi je bil na delovnem sestanku v Švici, prav pred kratkim pa še na Južnem Tirolskem.

Začnimo s seminarjem na Danskem. Za kaj je pravzaprav šlo?

Seminar se je odvijal v Knivsbergu, to je v majhni vasi na južnem delu Danske, blizu meje z Nemčijo. Organizirali so ga s skupnimi močmi člani treh manjšin, in sicer Severni Frizijci, nemška manjšina na Danskem (Nordschleswig - severni Šlezijci) in danska manjšina v Nemčiji (Sydschlesvigsk Dansk - južni Šlezijci). Seminar je bil namenjen največ dvema predstavnikoma iz vsake manjšine, ki ima organizacijo v članjevo v YEN. Tako so se ga npr. udeležili Slovenci s Koroške, Južni Tirolci, Gradiščanski Hrvatje, Sorbi, Frizijci, Retoromani, Nemci iz Rusije, Finci iz Švedske, Nemci iz Madžarske itd. Prve tri dni smo delali v delovnih skupinah. Program je bil zelo konkreten in konstruktiven: nismo se spuščali v kako teoretično razglabljanje, pač pa v praktično poglobljanje in reševanje problemov, s katerimi se srečuje večina manjšinskih mladinskih organizacij. Tako se je ena skupina lotila teme iskanja sponzorstev za mladinske dejavnosti, druga se je posvetila ko-

munikaciji preko Interneta itd. Drugače pa je bilo veliko priložnosti za zabavo in družabna srečanja. Vsak večer nas je druga gostujoča manjšina pogostila s tipičnimi kulinaričnimi specialitetami. Zadnji dan pa smo šli na izlet po celotnem območju vseh treh manjšin. Nepozaben je bil ogled svetilnika v Severni Friziji: svetilnik je stal čisto na samem, v vetru in dežju, na robu Frizijske nižine, ob razburkanem morju. Bilo je zelo slikovito, kot v kakem filmu.

Si spoznal položaj manjšin, ki so seminar organizirale? Nam lahko poveš kaj o tem?

Gre za tri manjšine, ki živijo druga ob drugi, imajo pa različne zgodovinske in kulturne tradicije. Zdi se mi, da vse tri ne preživljajo ravno najboljših časov, predvsem ker je zelo malo mladih, ki bi se navduševali za ohranjanje jezika in kulture. V Severni Friziji je najslabše: gre za dokaj revno območje, kjer živijo predvsem kmetje in mornarji. Zadnje čase se preživljajo tudi s turizmom (morje). Kulturna dejavnost pa ni zelo razvita. Vzgoja v frizijskem jeziku je bila še do nedavnega prepuščena staršem in dedkom. Mladi jezika niso govorili. Obiskali smo neko frizijsko šolo, ki je bila zelo majhna, čeprav je bila daleč naokrog edina. Šele sedaj se začenja prebujati

zanimanje in zavest, da bi mladim sistematično posredovali lastno kulturo in jezik. To država (Nemčija) sicer omogoča, vendar ima manjšina tako malo notranje moči, da zelo težko skrbi za svoje lastno preživetje.

Pri Dancih v Nemčiji in Nemcih na Danskem je nekoliko bolje, vendar vseeno ni rožnato. Tudi tam mladina ne ohranja lastnega jezika in kulture. Možnosti, da bi za to skrbeli, je sicer veliko več, ker obstajajo strukture in veliko zagnanih intelektualcev, ki ohranjajo narodno zavest. Opazil pa sem, da so mladi dokaj brezbrizni - med seboj se pogovarjajo v jeziku večine. Verjetno tiči vzrok za to tudi v zgodovinskih okoliščinah, saj se Danci in Nemci zaradi stalnih ozemeljskih sporov ne marajo in zato izvajajo določen pritisk na lastne manjšine.

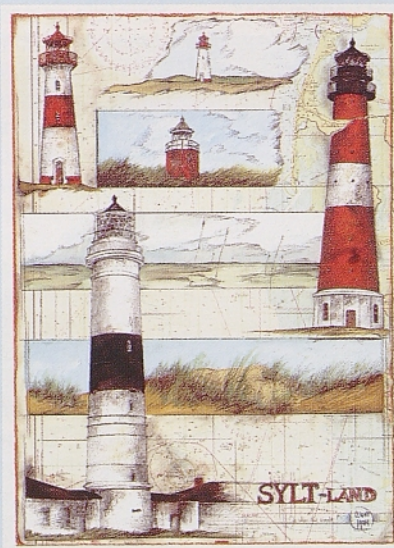
Skratka, ugotovil sem, da se imamo mi, v primerjavi s temi manjšinami, kar dobro.

Člani Boarda imate sestanke izmenično pri članih odbora, to je vsakič pri kateri od evropskih manjšin. Zadnji izmed teh sestankov je potekal na Južnem Tirolskem, predzadnji pa pri Retoromanih v Švici...

Sestanke imamo vsaka dva meseca, na njih pa se menimo o dokaj tehničnih stvareh, ki zadevajo YEN. Pri Retoromanih sem že bil nekoč prej, vendar sem bil v drugi izmed dveh dolin, kjer živi manjšina - tam so sicer same gore, vseeno pa so okrog naseljenih krajev še višje gore (te tudi ločujejo retoromanski dolini, tako da je manjšinska skupnost dejansko razdeljena na dve...), tako da lahko vseeno govorimo o dolinah. Retoromanski je četrti uradni jezik v Švici, vendar najbolj ogrožen, predvsem zaradi turizma (gornišstvo, smučanje), zaradi katerega nemščina izpodriva manjšinski jezik.

O Južnem Tirolskem pa ne bi govoril, saj bo v kratkem tam Easter seminar, glavno srečanje mladih predstavnikov manjšin iz cele Evrope, katerega se bo udeležila tudi delegacija MOSP-a. Po srečanju pa nova priložnost za klepet na straneh Rasti.

Pogovarjala se je B.S.

Razglednica s Severne Frizije.

Ob 50. obletnici ustanovitve S Klasično v novo tisočletje

Kot zaključek niza prireditve ob petdesetletnici našega dragega klasičnega liceja, "slovenica nostra palestra", kot pravi nova himna klasične, ki jo je napisala Matejka Peterlin in uglasbil maturant "maestro" Iztok Cergol, smo se dijaki in profesorji klasične odločili, da bomo pripravili celovečerno zaključno prireditev, ki bo v prostorih Kulturnega doma v soboto, 1. aprila (ni prvoaprilaska šala!!!), ob 20.30.

Prireditve smo mislili pripraviti že lansko leto, vendar je zaradi "tehničnih" razlogov bila z dneva v dan preložena, tako da se bo odvila že v 51. letu delovanja klasičnega liceja! Ne smemo pa pozabiti, da je bila preložena, ker smo medtem klasiki pripravili celo vrsto drugih pobud, da bi s čimvečjim bliščem proslavili 50. obletnico naše "palestre". S temi pobudami smo začeli že leta 1998, ko smo novembra organizirali okroglo mizo z izizzivalnim naslovom "Ali še potrebujemo klasično?", odgovor je bil seveda pritrdilen; za isto okroglo mizo pa smo pripravili tudi video z naslovom "Kaj mislijo dijaki o klasični?", v katerem smo dokumentirali mnenje, ki ga imajo klasiki in dijaki drugih šol o klasični.

Druga velika pobuda je bila, vsaj za nas dijake in za profesorje, ki so prišli z nami, petdnevni izlet v drugo domovino vseh klasikov, Grčijo, o katerem ste verjetno že kaj slišali (npr. brali v eni prejšnjih števil Rasti... op. ur.). Zadnja pobuda, tudi v kronološkem zaporedju, pa je bila razstava o "Zgodovini klasične iz šolskih arhivov", ki smo jo pripravili dijaki klasičnega liceja pod mentorstvom profesorice Marte Ivašič in ki je bila na ogled na liceju F. Prešeren maja lanskega leta.

Zdaj pa je na vrsti še zadnji podvig, slovesna predstava, ki bo zaključila na najprimernejši in, upajmo, najboljši način dolgoletne trude. Glavna točka programa proslave bo, poleg govorov (tiste, ki jim govori niso všeč, obveščam, da ne bodo predolgi!) in glasbenih točk, igra z naslovom "S klasično v novo tisočletje", ki so jo pripravili sami dijaki in jo je režirala Matejka Peterlin s pomočjo Nikle Panizon.

Priprave so zdaj na višku in vsi ste prijazno vabljeni v soboto, 1. aprila, na našo zaključno predstavo, nazadnje pa še:

"Bog živi te klasična še naprej,

ko v veselju (še posebej nas dijakov, ki pri pripravih zgublamo ure pouka) praznuješ jubilej..."

Ivo Lachi

Smučanje v znamenju Slovencev

Smučarska sezona se počasi izteka in prav gotovo poteka v znamenju Slovencev, ki dosegajo na vsaki preizkušnji izvrstne rezultate. Sezona pa se bo za Slovence prav gotovo zaključila nad pričakovanji. Največja zadoščenja prihajajo prav gotovo v obeh slalomih (moškem in ženskem), kjer sta za fante Matjaž Vrhovnik in za dekleta Špela Pretnar čisto na vrhu lestvice s trenutno prvim (Pretnar) in drugim (Vrhovnik) mestom. Po lanskem slavlju, ko je bil Jure Košir v skupnem seštevku slalomskega svetovnega pokala drugi, se torej letos v slovenskem taboru obeta še boljši konec sezone. Ne smemo namreč pozabiti na letošnje izvrstne rezultate, ki so jih dosegli tudi Mitja Kunc (o njem slovenski časnikarji pravijo, da doživlja novo pomlad), Drago Grubelnik, Jure Košir pri moških, ter Alenka Dovžan, Urška Horvat in Nataša Bokal pri ženskah. Prvič letos pa se je slovenska reprezentanca izkazala tudi v hitrih disciplinah, v katerih je do lani nastopala skoraj simbolično. Tako je Mojca Suhadolc že stala na najvišji zmagovalni stopnički v superveleslalomu, kjer je bila Špela Bračun že tretja, obe pa sta poleg teh izjemnih uspehov dosegli tudi vrsto uvrstitev, ki so jima prinesle točke. Suhadolcevi se celo obeta možnost, da bo v skupnem seštevku v superveleslalomu posegla po enem od prvih treh mest.

Matjaž Vrhovnik.

Špela Pretnar.

smučarjev pa se veselijo vsi: televizijske prenose gleda veliko število gledalcev, veliko pa je tudi skupin navijačev, ki svoje smučarje spremljajo tudi po evropskih smučiščih. To sem lahko videl tudi sam, saj sem si že trikrat zaporedoma ogledal tekmo za svetovni pokal v veleslalomu v Alta Badii.

Če sedimo pred televizorjem, sicer tekmi bolje sledimo, vendar je vzdušje na kraju tekmovanja veliko lepše. Jaz sem si tekmo ogledal med časnikarji (spremljal sem mamo), tako da sem prav vse tekmovalce lahko videl čisto od blizu, dobil sem celo vrsto avtogramov, tako v lanski kot v letošnji sezoni pa mi je Jure Košir dal svojo štartno številko.

Ambrož Peterlin

Jutri

In
tam
na peščenem
prostranstvu
je bilo
ko sem ti rekel
bodi mi Lija
in ti
bom Absalom
tedaj
naju je
prekrila
puščava s svojo
goloto
in oblekla
vesoljni občutek
da
sem odkril
komu
je Gospod
vnnotranjil
rebro
ki mi ga
je vzel
ob rojstvu

Grad

V
megli
se zgošča
pogled
na zgrešenost
izkušnje
v njem
le trdnjava
ki zapira poti
in zastira
blazno poslednje
misli
o svobodi
jalovi
in norega so me
vanj
zaprli

Ples sedmih tančic

I.

In odvrгла
je
prvo
ko sem
jo
uzrl
v vsej
svoji
skrivenosti
materinsko
se mi je
smehljala
sluteč

II.

In odvrгла
je
drugo
ki je dišala
po brinu
počasi je
odstirala
bistvo
svojega
valovanja

ko so se
v prsih
prebujali
pradavni glasovi
vzratnih
dejanj

III.

In odvrгла
je
tretjo
ki me
je
pobožala
po preperem
obrazu
pretanjeno
lepa

je videla
mojo
polt
blesteti

IV.

In odvrгла
je
četrto
plesoč
v
ritmu
omame

da sem
videl
njene
boke
v
hitrosti

kipeče krvi

strastno
strašne

V.

In odvrгла
je
peto

da sem
čeznjo

slutil
bližajoči
se višek

zameglilo se
je

od slasti
in
nemoči
biti

nekje
drugo

VI.

In odvrгла
je
šesto
in vsako
njeno

kretnjo
sem spremljal
svetostno

ob bučnem
udarjanju
bobnov
in
krvi

pričakoval

trenutek

vsemirja

VII.

In odvrгла
je
zadnjo

in gola
v

svoji
zdajšnji
vsemogočnosti

zahtevala
mojo

glavo
na srebrnem pladnju

Saloma
brez obsedenosti
svetega

smrt

David Bandelli

Prva nagrada na
literarnem natečaju SKK

Ženske v italijanski vojski

Še en korak do...
ENAKOPRAVNOSTI
med spoloma...